

Za hišne potrebe kaj.

* *Podgane, pa tudi miši pokončati* ni boljšega sredstva, kakor je morska čebula (Meerzwiebel, Scylla marina). „Novice“ so to že pred nekaterimi leti priporočale, in zdaj se v „Deutsche landw. Zeitung“ in v drugih časnikih navdušena hvala poje morski čebuli zato, ker je gotov strup podganam in mišim, drugim živalim, ki bi po naključju do nje prišle, pa ne škoduje; vrh tega pa tudi ni draga. Morske čebule, ki se v vsaki apoteki dobí, se vzame, na priliko, četrť funta in se drobno nastrže; njej se pridá pol funta drobno razsekanega špeha in pa kake 3 do 4 perišča moke. V ponvi nad žrjavico naj se ta zmes v testo speče. Od tega testá se majhni koščeki tam okoli položijo, kamor podgane zahajajo. „Po vsaki podgani je“! (die Wirkung ist erstaunlich) — pravi Frid. Jäger, nadzornik klavnici v Münstru v gornji Elzaciji, in vsako leto moralo bi to sredstvo v kmetijskih „pratikah“ priporočano biti, kajti podgane in miši so včasih velika nadloga gospodarjem in gospodinjam.

* *Krompir namesti mjila (žajfe)*. S krompirjem se vmazano perilo lepo pere, pa tudi barvanim rutam in drugemu barvanem blagu ne vzame barve, kakor mjilo ali lug. Če boče gospodinja s krompirjem prati, naj ga kuha toliko, da še trd ostane in v roki ne razpade, ko se ž njim, kakor navadno z mjilom, perilo drgne.

Znanstvene stvari.

Občni zbor Matice slovenske

24. dne januarija.

Ko predsednik dr. Jan. Bleiweis konstatuje, da je pravilno število družbenikov nazočih (bilo jih je blizo 80), začne obravnave s pozdravom došlih. Po tem pa nadaljuje govor blizo tako-le:

Odločil je odbor zborovanje na prvi mesec leta zato, da sl. zboru podá dovršeni račun preteklega leta in pa načrt proračuna za letošnje leto, katerega po družbinih pravilih določiti ima pravico edino sam občni zbor. Da bi zdaj, ko smo Matično leto vravnali z navadnim koledarskim letom, občni zbor, ki ima odobriti proračun, skliceval se v sredi leta, bila bi potem oblast zborova iluzorična.

Gospod tajnik Vam bo podal pregled delovanja odborovega, gospod blagajnik pa objavil račun leta 1876. in proračun za leto 1877., da po pravilih za unega volite 3 revidente, o tem pa določite, kaj in kako.

Kar se tiče delovanja odborovega o izdavanju knjig in o gospodarstvu z družbinim denarjem in posestvom, z dobro vestjo morem reči, da je odbor storil dolžnosti svoje, predpisane mu po pravilih in odmerjene mu po finančnem stanju; gospod tajnik pa je hvalevredno vredil pisarno in zalogo Matičnih knjig, katerih se je v preteku 11 let poleg 12 zemljevidov slovenskega atlanta izdalo blizo 40, večidel lepih in dobrih in z nekaterimi se slovenščini pot odprla v šole.

Odbor danes sl. zboru v razgovor predlaga 2 reči: „znanstven časnik“ in pa „neredno plačevanje nekaterih letnih udov“ zato, da izvé Vaše misli, ki mu bodo vodilo o sklepih njegovih.

Konečno pa ne morem si kaj, da ne bi omenil še nekaj, a malo veselega. Matica je stavila preteklo leto družemu svojemu predsedniku dr. Lovro Tomanu v lični knjigi duševno spomenico, ki ga je izbuditelj njen po vse zaslužil. Letos stavi enako spomenico

tretjemu svojemu predsedniku dr. Etbinu Costi, neutrudljivemu delavcu na čast in korist Matici naši, kateri je l. 1863. z menoj in dr. Tomanom snoval jej pravila. Al na grobu njegovem ne stoji še spominek, za katerega sta odbor družbe kmetijske vzajemno z odborom Matičnim pri udih svojih doneske nabirala. Družba kmetijska je od udov svojih nabrala okoli 500 gold., Matica od udov svojih — ubozih 93 gold. Ni me volja kritikovati britke te skušnje; omenim je le z živo željo, naj bi se popravilo, kar se je dozdej zamudilo. —

Po predsednikovem ogovoru je tajnik Matice g. Andr. Praprotnik poročal o delovanju odborovem leta 1876. tako-le:

Odbor je imel v preteklem letu tri poglavitne seje, namreč 16. svečana, 13. julija in 6. decembra, odsek za izdavanje knjig dve, oddelek gospodarski pa je imel eno sejo.

V skupščini Matičinega odbora 16. svečana je gospod župnik Božidar Raič predlagal, naj „Matica“ osnuje strogo znanstven časopis, oziroma mesečnik, in ta svoj predlog je ponavljal tudi v zadnji seji 6. dec. Določilo se je, da razprava o „znanstvenem časniku“ pride v današnji občni zbor. — V uni seji so se izvolili gg.: Ivan Vilhar blagajnik, Ivan Vavrů knjižničar, dr. Jernej Zupanec pregledovalec društvenih računov, Fr. Souvan in dr. J. Strbenec ključarja. Ko se gosp. prof. Iv. Tušek odpové tajništvu, volil se je za tajnika odbornik A. Praprotnik, ki je prevzel ta posel 1. marca z naznanilom, da bode v Matičnih sobah imel svojo uradno uro vsak dan od 1/2 12. do 1/2 1. ure opoldne.

V odseku za izdavanje knjig so delovali: deželni šolski nadzornik gosp. Šolar kot prvomestnik odseku, in pa gg.: dr. Jan. Bleiweis, prof. Marn, učitelj Močnik, administrator Parapat, prof. Pleteršnik, učitelj Praprotnik, dr. Strbenec, učitelj Stegnar, učitelj Tomšič, prof. Urbas, prof. Vavrů, prof. Wiesthaler in profesor Žakelj.

V oddelek za gospodarstvo je poleg prejšnjih gg. odbornikov stopil še g. Tomšič.

Določilo se je tudi, da odgovornost za sestavke v Matičinem „Letopisu“ ima ves odbor.

V seji za izdavanje knjig 4. marca razpravljalo se je o rokopisih, ki so bili deloma že gotovi ali bodo v kratkem času za natis pripravljeni, namreč: 1. Letopis za 1876. leto. 2. Dr. Lovro Toman z dodanimi njegovimi pesmami. 3. Životopis dr. E. Coste. 4. Zemljevidi (Francoska, Britanija in Skandinavija). 5. Slovstva II. del: Čehi Poljaci. 6. Šumanova slovnica slovenskega jezika. Določilo se je, da se po denarnih močéh izdá najprej „Letopis“, dr. Lovro Toman in pa zemljevidi, in potem še le drugo. V „Letopisu“ naj se pa zarad manjših tiskovnih stroškov imenik Matičnih udov tako skrči, da imenik v abecednem redu izostane.

Dalje je odsek za izdavanje knjig v seji 10. junija 1876. l. ukrenil, naj se nabrano „narodno blago“ izroči gosp. prof. Wiesthalerju v pregled in v poročevanje, in naj se po nasvetu prof. Pleteršnikovem nabirajo geografična imena gôr, rek, krajev itd., katera naj bi „Matica“ vredila in sčasoma na svitlo dala. Zato je odbor v posebnih dopisih naprosil mnogo domoljubov po slovenskih deželah, naj bi vsak v svojem kraju nabiral domača krajna imena in je „Matici“ pošiljal. Takih listov je tajništvo razposlalo še čez 100; odgovorov tem listom dobili smo — hvala domoljubom! — že blizo polovico, t. j. 45 s popolnimi popisi. — Predsednik dr. Bleiweis je predlagal odboru, naj bi „Matica“ izdala „naučni slovník tujih besed“, ki dandanes hodijo vsak